

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

★

PAPAVERINE EN PAVYCO

In zijn artikel „Over de toepassing van papaverine in plaats van morphine bij krampen” heeft collega dr. C. L. ALONS in het *N. T. v. G.* van 29 Maart 1941 verschillende uiteenlopende spastische toestanden opgesomd, waarbij de toepassing van papaverine in den vorm van pavyco gunstig is gebleken.

Daar mijns inziens ook bij het ulcus duodeni de spasmus vaak beteekenis heeft, misschien nog wel een causale, heb ik, zelf lijder zijnde, met succes pavyco-suppositoria, vooral voor de nachtelijke pijnen, gebruikt. Als arts-ambtenaar is het mij niet mogelijk dit praeparaat meer uitgebreid te probeeren; daar het mij voorkomt, dat deze symptomatische werking met een praeventieve gepaard kan gaan, vermeld ik deze ervaring, opdat de behandelende artsen proeven op uitgebreider schaal kunnen instellen. Deze zijn mijns inziens zeker verantwoord, temeer daar papaverine alleen op de nachtelijke pijnen van het ulcus geen invloed heeft.

Sassenheim, 18 April 1941

C. R. ZIJERVELD

HET INSTITUUT VOOR PRAEVENTIEVE GENEESKUNDE. EEN VERZOEK TOT MEDEWERKING BIJ DE INRICHTING VAN HET NIEUWE GEBOUW

Den 15den Maart 1929 werd bij acte, gepasseerd voor Notaris LIBOUREL te Delft, opgericht de stichting „Het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde”. Het denkbeeld om een dergelijk instituut, dat als centrum zou moeten dienen voor praeventief geneeskundig werk in Nederland, in het leven te roepen was afkomstig van prof. dr. E. GORTER, hoogleeraar in de kindergeneeskunde te Leiden en had dadelijk krachtigen steun bij de Rijksuniversiteit aldaar gevonden. De taak, die men zich voorstelde, dat het Instituut zou vervullen, werd duidelijk omschreven in het prospectus, dat bij de oprichting werd uitgegeven. Wij lezen daarin, dat de taak van het Instituut, de bevordering van de studie der praeventieve geneeskunde in geheel Nederland, op drieërlei wijze nagestreefd zou worden, namelijk door:

- 1e. research,
- 2e. onderwijs en voorlichting,
- 3e. praktische toepassing van de praeventieve geneeskunde.

Daarnaast zou het Instituut ook organiseerend moeten werken. De directeur zou aansluiting moeten zoeken met de overheid, moeten vragen naar de behoefte van personen, die een speciale opleiding hebben genoten, naar de nooden en verlangens van groote beroepen en bedrijven op het gebied der praeventieve geneeskunde.

Het Instituut werd voorloopig gehuisvest in een complex oude huizen aan de toenmalige Boerhaavestraat te Leiden.

In de 12 jaren van zijn bestaan heeft het bewezen, dat de oprichters goed gezien hebben en dat in ons land behoefte bestond aan een dergelijke organisatie. Onder zijn auspiciën is het standaardwerk over praeventieve geneeskunde verschenen, het aantal publicaties bedraagt meer dan 100, talrijke cursussen en afzonderlijke voordrachten werden georganiseerd. Ook op het gebied der toegepaste praeventieve geneeskunde is het Instituut werkzaam geweest.

Twee omstandigheden hebben zijn ontwikkeling geschaad: geldgebrek en de bedroevende huisvesting. In beide opzichten komt thans verbetering.

Het Prophylaxefonds ex art. 125 der Ziektewet, welks taak vrijwel evenwijdig loopt met die van het Instituut, en dat, naast sommige levensverzekeringsmaatschappijen, met name de Nationale Levensverzekeringsbank, het voortbestaan

van het Instituut mogelijk gemaakt heeft, is zich in steeds grooter mate ervoor gaan interesseeren. Dank zij het Prophylaxefonds is in 1939 een reorganisatie tot stand gekomen, waardoor het Instituut feitelijk een instrument van dat Fonds is geworden. Deze reorganisatie betrof behalve het beheer en zoo voort vooral ook de werkwijze van het Instituut, dat, zooals zijn voorzitter, dr. F. VAN DEN BERG, Directeur-Generaal van de Volksgezondheid, het uitdrukte, meer dan tot nog toe organiseerend, stimuleerend en subsidieerend zou moeten werken. Wat de werkzaamheden betreft, zou het zich vooral ook op het gebied der arbeidshygiëne moeten bewegen.

De taak, die het Prophylaxefonds op zich had genomen, kwam spoedig in daden tot uiting. Besloten werd een nieuw gebouw op te richten en het jaarlijksche budget te verhoogen, zoodat het voor 1941 op rond f 75.000.— werd vastgesteld. Voor het verleenen van subsidies werd f 10.000.— toegestaan. Bij de installatie van den Raad van Advies kon zijn voorzitter, prof. GORTER, dan ook getuigen, dat in geen land een instituut voor praeventieve geneeskunde bestaat, dat zoo goed georganiseerd is als het Nederlandsche, en dat, dank zij het Prophylaxefonds, bezwaren, die zich bij voorbeeld bij den Medical Research Council voordoen, zijn ondervangen.

Het nieuwe gebouw, dat aan den Wassenaarscheweg te Leiden verrijst, zal, naar wij hopen, dezen zomer in gebruik worden genomen en een centrum voor de studie der praeventieve geneeskunde kunnen zijn. Te dien einde zijn er behalve de laboratoria voor hygiëne, bacteriologie en genetica, lokalen voor het houden van vergaderingen, voor het inrichten van een museum, voor een bibliotheek en een archief, waar lantaarnplaatjes, films en zoo voort bewaard worden.

Het is van groot belang, dat in boekerij en museum spoedig zooveel mogelijk te vinden is, wat op praeventief geneeskundig gebied van belang is. Het Prophylaxefonds stelt zich voor daartoe een belangrijke som jaarlijks bij te dragen, maar de hoop is wellicht gerechtvaardigd, dat ook van andere zijde medewerking is te verkrijgen.

De praeventieve geneeskunde omvat vele grensgebieden: de geneeskunde, de technische wetenschappen, de statistiek, de chemie, de rechtswetenschap, de economie en zoo voort. Ik kan mij voorstellen, dat vele geneeskundigen, dierenartsen, ingenieurs, chemici en zoo voort boekwerken en tijdschriften bezitten, waarop zij niet langer prijs stellen en die in de bibliotheek van het Instituut zeer op hun plaats zouden zijn. Ik denk verder aan de organisaties, die in ons land op praeventief geneeskundig gebied werkzaam zijn en misschien een reeks van hun jaarverslagen of andere publicaties zouden kunnen afstaan. Misschien zouden laboratoria praeparaten, die uit een oogpunt van praeventieve geneeskunde van belang zijn, willen afstaan: steenhouwerslong, tuberculose, beroepskanker en zoo voort.

Een beroep op allen, die het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde een goed hart toedragen en daarvan een blijk willen geven bij zijn verhuizing naar het nieuwe gebouw, zal naar ik hoop niet zonder succes zijn. Ik moge hieraan het verzoek toevoegen om, alvorens boeken en zoo voort te verzenden, mij te vragen of deze reeds in de bibliotheek aanwezig zijn.

Leiden, 19 April 1941

J. P. BIJL, directeur

ONTHULLEN OF VERZWIJGEN?

Met de zienswijze van collega POSTHUMA in dit *Tijdschrift* 12 April, ben ik het niet eens. Een medicus, die van een verzekeringsmaatschappij de opdracht aanvaardt *uitsluitend* een electrocardiogram te maken, heeft zich daaraan te houden. Vindt hij een dergelijke uitnoodiging, zonder dat klinisch onderzoek er bij gevraagd wordt niet behoorlijk, dan moet hij haar afwijzen. Neemt hij echter de opdracht aan, dan ligt het *niet* op zijn weg, om in aansluiting daaraan den patiënt te bewegen zich ook nog *privé* klinisch door hem te laten onderzoeken. Een dergelijke gedragslijn leidt op afkeurenswaardige wijze tot verwickelingen. Is deze verkeerde weg echter toch eenmaal ingeslagen, dan is datgene wat de betrokken